

ДЕЯКІ ТЕРМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ В СУЧАСНІЙ ГЕРНІОЛОГІЇ

Лисенко Р. Б., Лисенко Б. П.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

У роботі представлені результати вивчення значень деяких термінів, що широко використовуються в сучасній герніології, та спроба систематизувати та уніфікувати їх для спрощення використання в практиці. Запропонована термінологія більш зручна, доступна та ємна, може бути застосована в українській хірургії гриж живота.

Ключові слова: трансплантація, імплантація, експлантація, ендопротезування, компартмент-синдром, абдомінопластика, алогерніопластика.

У зв'язку із широким доступом до інтернету останнім часом у національних хірургічних виданнях почали широко використовувати такі англійські терміни як: onlay, sublay, inlay, underlay, components separation technique, compartment syndrome, операція Ramirez, але на жаль, далеко не всі вони адекватно трактуються та не всім зрозумілі, не доступні для повсякденного застосування. Часто плутаються деякі загальноживані медичні терміни, такі як: трансплантація, імплантація, експлантація, ендопротезування, протез, ендопротез, імплантат, трансплантат, що часто вживаються в літературі. По-різному трактуються терміни абдомінопластика, панікулектомія, дермоліпектомія, герніопластика, алогерніопластика.

Метою даної роботи було вивчення значення деяких термінів, що широко використовуються в сучасній герніології, та спроба систематизувати та уніфікувати їх для спрощення використання в практиці.

Пластика (від грецького *plastike* – формування, утворення, *plasso* – ліпити) – загальна назва хірургічних методів відновлення форми та функції окремих тканин тіла або органів шляхом переміщення, трансплантації або імплантації заміщуючих їх матеріалів [4].

Термін трансплантація (від лат. *transplanto* – пересаджувати) передбачає заміщення тканин та органів, що відсутні або пошкоджених якимось патологічним процесом, власними тканинами або органами, чи взятими із іншого організму [5]. Тому використовувати даний термін в сучасній алопластичній хірургії гриж живота вважаємо не доцільним.

Імплантація (від лат. *im-* – префікс, що означає розташування всередині чогось; *planto* – саджати) в хірургії – хірургічна операція, при котрій виконується вживлення в тканини чужорідних організму матеріалів (пластмас, біологічно неактивних металів та ін.) [3]. Застосування даного терміну для визначення алопластики при

грижах живота вважаємо найбільш доцільним.

Експлантація (від лат. *explantatum* – виривати із ґрунту) – видалення попередньо вживленого імплантату, наприклад поліпропіленової сітки після алопластики передньої черевної стінки [5]. Використання цього терміну для визначення алопластики гриж живота вважаємо недоцільним.

Імплантат у хірургії – чужорідний організму матеріал (пластмаса, метал та ін.), що вживлюється в тканини під час хірургічних операцій чи маніпуляцій.

Трансплантат (від лат. *transplanto* – пересаджувати) – ділянка тканин чи орган, що використовуються для трансплантації. Даний термін може застосовуватися наприклад при аутодермопластиці дефектів передньої черевної стінки, що зараз майже не застосовується [1, 5].

Протез (від грецького *prosthesis* приєднання, прикріплення) – штучний пристрій, що використовують для заміщення відсутньої частини тіла або органу [1, 4].

Ендопротез – (ендо- + протез) – протез якогось органа, або його окремих елементів, що розташований в глибині тіла (наприклад, суглоба). Ендопротезування застосовують в ортопедії, кардіохірургії [5]. Тому вживати даний термін для визначення алопластики дефектів передньої черевної стінки вважаємо не зовсім коректним.

Протезування – відновлення функції або усунення косметичних дефектів пошкоджених органів чи частин тіла за допомогою протезів [1, 4].

Реконструкція – відновлення певних процесів, що відбувалися в минулому, на основі деякої моделі та передумов. Усі методики пластики, що передбачають зшивання країв дефекту, вважаємо реконструкцією черевної стінки (радикальні операції).

Корекція – (від лат. *correctio* – виправлення) – виправлення певних порушень, покращення чогось. Методики оперативних втручань, що передбачають зближення країв дефекту, вважаємо ко-

рекцією черевної стінки (паліативні операції).

Оперативні втручання на черевній стінці, що передбачають зшивання країв одного із шарів ділянки дефекту та зближення інших після їх розділення, вважаємо відновно-коригуючими (комбіновані, умовно-радикальні операції).

Тому для реконструктивних, пластичних, тобто відновних операцій більш доцільно застосовувати терміни імплантація та імплантати, а для корегуючих – протезування та протези.

Термін *onlay* пропонуємо замінити (для місцевого використання) на імплантацію з надапоневеротичним розташуванням імплантату.

Терміни *sublay*, *underlay* пропонуємо дещо розділити та конкретизувати: 1) імплантація з підапоневеротичним розташуванням імплантату; 2) імплантація з міжм'язовим розташуванням імплантату; 3) імплантація з підм'язовим (субмускулярним) розташуванням імплантату.

Пропонується окремо виділити імплантацію з преперитонеальним розташуванням імплантату.

Інтраабдомінальну пластику черевної стінки ми пропонуємо вважати протезуванням.

Oscar M. Ramirez (США), що займається реконструктивною та пластичною хірургією, вперше запропонував у 1990 р. термін *separation of anat-omic components technique*, що передбачав роз'єднання сухожилкових частин апоневрозу зовнішнього косоного м'язу живота для зближення країв прямих м'язів, але первинно методика виконувалася без сітчастого імплантату [7]. Вважаємо некоректним називати операцію за Ramirez при алопластиці складних дефектів черевної стінки, так як існує багато варіантів пластики за Раміресом (наприклад, ліфтинг обличчя, пластика грудей, стегон та інш.). Вважаємо доцільним вказувати на застосування **принципу Раміреса** для мобілізації країв прямих м'язів живота під час хірургічного лікування складних дефектів черевної стінки.

Ми вважаємо, що термін *components separation technique* є більш глобальним, ніж тільки принцип Ramirez, та передбачає розділення будь-яких анатомічних компонентів черевної стінки. Основний момент – роз'єднання та розшарування для більшої мобільності країв дефектів.

У медицині існує багато «компаратментних» синдромів: внутрішньочерепна гіпертензія при стисненні головного мозку, компартмент-синдром тканин кінцівки при CRUSH-синдромі,

глаукома та інш. На даний момент існує біля 100 варіантів визначення абдомінального компартмент-синдрому [2].

На нашу думку, існує 2 найбільш значущих терміни: 1) підвищення внутрішньочеревного тиску (тобто суто підвищення ВЧТ без загальних клінічних ознак та порушення важливо життєвих функцій організму); 2) синдром підвищеного внутрішньочеревного тиску (тобто наявність підвищення ВЧТ і загальних клінічних ознак та порушення важливо життєвих функцій організму).

Абдомінопластика – одна з найбільш протирічних операцій в естетичній пластичній хірургії. Даний термін передбачає методи оперативної корекції деформацій передньої черевної стінки, що включають поєднані або ізольовані їх прояви у вигляді надлишків шкіри і підшкірної жирової клітковини, а також дефектів м'язово-апоневротичного каркасу даної ділянки [6].

Сучасна абдомінопластика включає в себе декілька видів операцій: 1) дермоліпектомія (паннікулектомія), що передбачає резекцію надлишків шкіри і підшкірної жирової клітковини; 2) мініабдомінопластика, що передбачає видалення надлишків шкіри і підшкірної жирової клітковини в гіпогастрії без видалення або переміщення пупка; 3) традиційна абдомінопластика, що включає дермоліпектомію й укріплення м'язово-апоневротичного каркасу передньої черевної стінки; 4) модифікована абдомінопластика – поєднання усунення косметичних деформацій, що указані вище із патологічними післяопераційними рубцями й усуненням дефектів передньої черевної стінки.

Таким чином, термін абдомінопластика має більш широке значення, ніж вважалося. Пропонується використовувати термін **модифікована абдомінопластика** у всіх хворих, що оперуються з приводу складних гриж живота.

Застосування термінів герніопластика, алогерніопластика вважаємо некоректним, так як, враховуючи наданий вище опис терміну пластика, під час оперативних втручань з приводу гриж живота ми намагаємося досягти відновлення форми та функції тканин передньої черевної стінки, але не грижі.

Висновки. Запропонована нами термінологія більш зручна та більш ємна, порівняно з англійськими, може бути рекомендованою для застосування в українській хірургії гриж живота.

Література

1. Арнаудов Г. Д. Медицинская терминология на пяти языках / Г. Д. Арнаудов. – София : Медицина и физкультура, 1979. – 943 с.
2. Каракозов М. Р. Синдром брюшной полости / М. Р. Каракозов. – Результаты обсуждения проблемы «Синдром брюшной полости» в клубе Russian Surginet, Май 2003. – karakozov@karelia.ru.
3. Петровский Б. В. Энциклопедический словарь медицинских терминов: В 3-х т. / Б. В. Петровский. – [1-е изд]. – М. : Изд-во «Советская энциклопедия», 1984. – Т. 1. – 463 с.
4. Петровский Б. В. Энциклопедический словарь медицинских терминов: В 3-х т. / Б. В. Петровский. – [1-е изд]. – М. : Изд-во «Советская энциклопедия», 1984. – Т. 2. – 447 с.
5. Петровский Б. В. Энциклопедический словарь медицинских терминов: В 3-х т. / Б. В. Петровский. – [1-е изд]. – М. : Изд-во «Советская энциклопедия», 1984. – Т. 3. – 511 с.
6. Пшениснов К. П. Курс пластической хирургии: Руководство для врачей. В 2 т. / К. П. Пшениснов. – Ярославль; Рыбинск: Изд-во «Рыбинский дом печати», 2010. – Т. 2. – 665 с.
7. Ramirez O. M. Components separation method for closure of abdominal wall defects: An anatomic and clinical study / O. M. Ramirez, E. Ruas, A. L. Dellon. – Plast. Reconstr. Surg., 1990. – № 8. – 519 p.

НЕКОТОРЫЕ ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ В СОВРЕМЕННОЙ ГЕРНИОЛОГИИ

Лысенко Р. Б., Лысенко Б. Ф.

В работе представлены результаты изучения определения некоторых терминов, которые широко используются в современной герниологии, а также попытка систематизировать и унифицировать их для упрощения использования в практике. Предложенная терминология более удобна, доступна и емкая, может быть использована в украинской хирургии грыж живота.

Ключевые слова: трансплантация, имплантация, эксплантация, эндопротезирование, компартмент-синдром, абдоминопластика, аллогерниопластика.

SOME TERMINOLOGICAL ASPECTS IN MODERN HERNIOLOGY

Lyssenko R. B., Lyssenko B. P.

The results of the study the values of some terms commonly used in modern herniology, and an attempt to codify and unify them for easy use in practice. The proposed terminology is more convenient, accessible and integral, can be in Ukrainian surgery of abdominal hernias.

Keywords: transplantation, implantation, explantation, hip, compartment syndrome, abdominoplasty, alohernioplasty.